

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю

18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої хірургії

ОБ'ЄДНАННЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

*До 85-річного ювілею
кафедри дитячої хірургії*

Науково-практична конференція
з міжнародною участю

18–19 травня 2023 р.

Тези доповідей

Одеса ОНМедУ 2023

УДК 617-053.2(043.2)
О-13

Редакційна колегія

О. О. Лосєв, М. Г. Мельниченко,
В. М. Аплевич, Л. Б. Елій

Відповідальна за випуск

д. мед. н., професор М. Г. Мельниченко

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 5 від 30.03.2023 р.*

Об'єднання науки та практики: до 85-річного
О-13 ювілею кафедри дитячої хірургії : наук.-практ.
конф. з міжнар. участю. Одеса, 18–19 травня 2023 р. :
тези доп. [Електронне видання] — Одеса :
ОНМедУ, 2023. — 356 с.
ISBN 978-966-443-124-5

Збірка містить тези доповідей учасників науково-практичної конференції з міжнародною участю, які об'єднані за тематичними напрямками, а саме: питання історії розвитку дитячої хірургії на Одещині та в Україні, сучасні досягнення дитячої хірургії та педіатричної науки в Україні, сучасні особливості викладання клінічних дисциплін у медичному вищому закладі освіти.

УДК 617-053.2(043.2)

ISBN 978-966-443-124-5

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Харченко Ю. П. — д. мед. н, професор, завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб, Одеський національний медичний університет, uriy.kharchenko@onmedu.edu.ua

Зарецька А. В. — доктор філософії, доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб, Одеський національний медичний університет, alina.zarecka@onmedu.edu.ua

Слічна А. П. — студентка 1 гр., 6 курс МФ № 1, Одеський національний медичний університет

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ПРОГНОЗ КОРУ У ДІТЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП

Кір — це висококонтагіозне вірусне захворювання, яке належить до так званих керованих інфекцій з повітряно-краплинним шляхом передачі. Збільшення охоплення вакцинацією дітей від кору приводить до подовження міжепідемічного інтервалу та зменшує кількість випадків під час наступної епідемії кору серед дітей [1, 2].

Хворіють на кір переважно діти, які не отримали профілактичну вакцинацію, та щеплені в дитячому віці дорослі. Здебільшого спалахи кору зустрічаються в регіонах з низьким рівнем вакцинації [3]. Так, низьке охоплення першою та другою дозами вакцини від кору дітей в Україні призвело до спалаху інфекції та зміни вікової структури хворих. Лише 45 % дітей в 2016 р. зробили перше щеплення від кору, а 30 % — отримали повторну дозу вакцини в Україні [4].

Протягом 2017 р.у спостерігалось значне підвищення кількості захворілих з підозрою на кір. Так, тільки в Одеській області кількість хворих досягала 1016, з яких лабораторно діагноз підтверджено в 703 випадках. Переважну більшість хворих становили діти від 1 до 4 та 5–9 років і дорослі, після 30 років [5].

Центр громадського здоров'я МОЗ України повідомив, що з початку 2018 р. лише протягом 40 тижнів на кір в Україні захворіли 32 489 людей, серед них 13 013 (40,05 %) — дорослі, 19 476 (59,05 %) — діти [6].

Близько третини випадків корі супроводжуються одним або кількома ускладненнями [1, 3, 7, 8].

У сучасній педіатрії зростає потреба в актуальних даних щодо клінічних особливостей перебігу кору в різних вікових групах та пошук критеріїв прогнозування тяжкого перебігу захворювання.

Метою дослідження було виявити особливості перебігу кору та прогноз у дітей різних вікових груп протягом спалаху інфекції в Одесі 2017–2018 рр.

Матеріали та методи. Нами проаналізовано результати обстеження 239 дітей, від одного місяця до 17 років 11 міс. та 30 днів, які проходили лікування в КНП «Міська клінічна інфекційна лікарня» ОМР протягом 2017–2018 рр. — період епідемічного підйому кору.

Результати та обговорення. Серед обстежених дітей було 132 (55,2) % хлопчики та 107 (44,8) % дівчат. До лікарні діти були госпіталізовані на четверту-п'яту добу від початку захворювання ($4,57 \pm 1,92$).

Початок хвороби у дітей всіх вікових груп був гострим, з типовими проявами у вигляді інтоксикації ($80,75 \pm 2,5$) %, лихоманки ($94,56 \pm 1,51$) %, сухого нав'язливого кашлю ($94,56 \pm 1,51$) %, кон'юнктивіту ($49,37 \pm 3,23$) % та патогномонічних плям Філатова — Бельського — Коплика ($33,47 \pm 3,00$) %.

Ознаки інтоксикації у вигляді млявості, плаксивості, зниження або відсутності апетиту, порушення сну зустрічались у ($76,09 \pm 6,29$) % дітей дошкільного та однаково часто у школярів ($88,89 \pm 4,68$) % і підлітків ($86,21 \pm 6,40$) %. Водночас немовлята частіше мали прояви інтоксикації ($95,59 \pm 2,49$) % у порівнянні з малюками віком 1–3 роки ($54,90 \pm 6,97$) %; $p < 0,05$.

Зі збільшенням віку у хворих збільшується відсоток легкого і середньої тяжкості перебігу хвороби (табл. 1). Наявність супутніх захворювань в більшому ступені характерні для осіб з тяжким перебігом захворювання, як і частота ускладнень.

Наявність супутніх захворювань зумовлює тяжкий перебіг кору. Встановлено кореляцію між вакцинацією і тяжкістю перебігу хвороби (повна вакцинація — 7,93 % хворих з тяжким перебігом, у 82,14 % — її відсутність).

Перебіг кору у дітей зберігає свої типові симптоми, але має особливості залежно від віку дитини. Так, у дітей до 12 місяців частіше кір перебігає у тяжкій формі ($29,41 \pm 6,09$) % з проявами

інтоксикації ($95,59 \pm 2,49$) %, типового висипу (100 %), лихоманки ($91,18 \pm 3,44$) %, сухого кашлю ($94,12 \pm 2,85$) %, нежиттю ($89,71 \pm 3,68$) % та з розвитком ускладнень ($48,53 \pm 6,06$) %, переважно у вигляді пневмонії ($32,40 \pm 5,67$) %; $p < 0,05$.

Таблиця 1

Характеристика дітей з різним ступенем тяжкості перебігу кору

Характеристика	Легкий	Середньо-тяжкий	Тяжкий
Вік:			
до 12 місяців	$2,94 \pm 4,68^*$	$67,65 \pm 3,59^*$	$29,41 \pm 6,09^*$
1–3 роки	$5,88 \pm 6,53$	$70,59 \pm 3,49$	$23,53 \pm 5,67$
4–6 років	$4,35 \pm 5,65$	$82,61 \pm 2,90$	$13,04 \pm 4,49$
7–12 років	$2,22 \pm 4,08$	$66,67 \pm 3,62$	$31,11 \pm 6,19^*$
13–17 років	$17,24 \pm 10,48$	$68,97 \pm 3,55$	$13,79 \pm 4,61$
Супутні захворювання	$15,38 \pm 10,00$	$11,76 \pm 2,47^*$	$35,71 \pm 6,40^*$
Повна вакцинація	$38,46 \pm 13,49^*$	$12,35 \pm 2,52$	$8,93 \pm 3,81^*$
Часткова вакцинація	—	$1,76 \pm 1,01$	—
Відсутня вакцинація	$69,23 \pm 12,80$	$72,35 \pm 3,43^*$	$82,14 \pm 5,12^*$
Ускладнення	—	$15,88 \pm 2,80^*$	$44,64 \pm 6,64^*$

Примітка. * — статистично значуща різниця ($p < 0,05$)

Найбільш різноманітними прояви кору були у дітей віком 1-3 роки. Так, у більшості з них визначали лихоманку ($94,12 \pm 3,29$) % і сухий кашель ($96,08 \pm 2,72$) % на тлі типового висипу (100 %), у кожної третьої дитини ускладнення ($33,33 \pm 6,60$) %, частіше у вигляді пневмонії ($16,28 \pm 5,17$) % та бронхіту ($18,60 \pm 5,45$) %.

Для дітей 4–6 років найбільш характерним був перебіг кору середньої тяжкості ($82,61 \pm 2,90$) % з інтоксикацією ($76,09 \pm 6,29$) %, лихоманкою ($95,65 \pm 3,01$) %, висипом (100 %), сухим кашлем ($97,83 \pm 2,16$) % та ознаками бронхіту ($19,57 \pm 5,85$) %.

Типовий висип (100 %), інтоксикація (88,89±4,68) %, підвищення температури тіла (97,78±2,19) %, ознаки кон'юнктивіту у кожної другої дитини (51,11±7,45) % та тяжкий перебіг (31,11±6,19) % характеризують кір у дітей віком 7–12 років, $p < 0,05$.

В той же час, для дітей 13–17 років типовими є прояви інтоксикації (86,21±6,40) %, лихоманка (96,55±3,38) %, висип (100 %), сухий кашель (100,00 %), гіперемія кон'юнктиви (72,41±8,29) %, нежить (58,62±9,15) % та одутлість обличчя (51,72±9,28) %; $p < 0,05$.

Висновки. Таким чином, отримані дані свідчать, що основними чинниками ризику розвитку тяжкого перебігу кору та несприятливих наслідків є: вік молодше 12 місяців (29,41±6,09) %, наявність супутніх захворювань (35,71±6,40) % та відсутність вакцинації (82,14±5,12) %.

Низький рівень охоплення щепленням від кору призведе не тільки до нових спалахів інфекцій, але й до зміни вікової структури хворих та тяжких випадків захворювання з ризиком смерті у дітей.

Література

1. Woudenberg T, van Binnendijk RS, Sanders EA, et al. Large measles epidemic in the Netherlands, May 2013 to March 2014: changing epidemiology. *Euro Surveill.* 2017;22:304-43.
2. ECDC. Surveillance Report: Measles and rubella monitoring February 2014. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), 2012. Contract No. : August 1., 2017
3. Кириенко В. Т., Зайцев И. А., Потий В. В., Грушкевич В. В. Профилактика кори. *Актуальна інфектологія.* 2019;7(2):49-51.
4. WHO. Measles cases hit record high in the European Region (WHO) 2018. <http://www.euro.who.int/ru/media-centre/sections/press-releases/2018/measlescasses-hit-record-high-in-the-european-region>
5. Гончаров В. О., Котлик Л. С., Скопенко А. В., Грузевський О. А. та ін. Епідемічні показники щодо кору в Одеській області. *Актуальна інфектологія.* 2019;7(2):32-37.
6. Оперативні дані щодо захворюваності на кір: 40-й тиждень, 9 жовтня 2018. <http://moz.gov.ua/article/news/operativni-dani-zahvorjvanostina-kir-40-tizhden>.

7. Харченко Ю. П., Зарецкая А. В., Питель Г. О., Ільїна-Стогнієнко В. Ю., Целух В. А. Клініко-параклінічні особливості перебігу кору в дітей молодшого віку. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2021;4(66):106-112.

8. Lo Vecchio A, Krzysztofciak A, Montagnani C, et al. Complications and risk factors for severe outcome in children with measles. Arch Dis Child. 2020;105(9):896-899. doi:10.1136/archdischild-2018-315290

Ячник І. М. — к. мед. н, асистент кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, лікар дитячий анестезіолог відділення інтенсивної терапії, Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит»

Біляєв А. В. — д. мед, н, професор, завідувач кафедри дитячої хірургії, анестезіології, ортопедії та травматології, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика,

Карпенко Н. П. — завідувач відділення інтенсивної терапії, Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит»

Метленко О. В. — к. мед. н, асистент кафедри дитячої хірургії, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, завідувач відділення торакальної хірургії, Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит»

ГЕРПЕС-ВІРУС У ДІТЕЙ ВІДДІЛЕННЯ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ХІРУРГІЇ

Вступ. Інфекція, викликана вірусом герпесу людини 6 типу, що належить до β -герпесвірусів, широко розповсюджена і активно вивчається в останні роки у зв'язку зі складністю та недосконалістю діагностики, а також участю в формуванні хронічної соматичної патології. Згідно з міжнародною класифікацією, прийнятою в 2012 р., вірус герпесу людини 6А типу і вірус герпесу людини 6В типу є самостійними таксономічними одиницями, які рі-

<i>Русак П. С., Рибальченко В. Ф., Русак С. О., Волошин Ю. Л., Зінкевич О. В., Коноплицька А. П., Чернопищук Н. П., Шум Н. І.</i> Мікробіологія операційної рани в дитячій хірургічній практиці (антибіотикопрофілактика і антибіотикотерапія)	213
<i>Харченко Ю. П., Зарецька А. В., Слічна А. П.</i> Сучасні особливості перебігу та прогноз кору у дітей різних вікових груп	219
<i>Ячник І. М., Біляєв А. В., Карпенко Н. П., Метленко О. В.</i> Герпес-вірус у дітей відділення інтенсивної терапії та хірургії	223

**Розділ 6. СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ
НЕОНАТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ .....**

<i>Бузовський В. П., Гоцуляк О. В.</i> Досвід хірургічного лікування дітей раннього віку з вродженими вадами серця	230
<i>Джам О. П., Слепов О. К., Сорока В. П.</i> Етапне хірургічне лікування природженої ректовестибулярної нориці	234
<i>Копійка Г. К., Кравченко Т. Ю.</i> Анкілоглосія. Хірургічне питання в педіатрії	238
<i>Пахольчук О. П., Дмитрюк Д. С.</i> Сучасні підходи до діагностики атрезії стравоходу у новонароджених	241
<i>Руденко Є. О., Метленко О. В., Малінецька В. Т., Висоцький А. Д., Гончаренко А. В., Лисенко Є. А.</i> Успішна корекція вродженого стенозу трахеї з «мостоподібним» бронхом із використанням екстракорпоральної мембранної оксигенації	245
<i>Слепов О. К., Пономаренко О. П., Знак К. Л.</i> Диференційований підхід при хірургічному лікуванні природженої діафрагмальної грижі у новонароджених дітей в залежності від розмірів її дефекту	249
<i>Слепов О. К., Передерій О. В.</i> Шляхи оптимізації перинатального супроводу та хірургічного лікування крижово-куприкових тератом у плодів і новонароджених дітей	253
<i>Слепов О. К., Пономаренко О. П., Жажлюк О. В.</i> Аномалії залишків омфаломезентеріальних артерій при гастрошизисі: їхній вплив на вибір хірургічної тактики	257